

Till
Huddinge kommun
Kommunstyrelsen
Samtliga nämnder

För kännedom: Kommunfullmäktige

Missiv: Granskning av kommunens förmåga att genomföra beslutade investeringar

Professional Management AB har på uppdrag av mig under perioden november 2021 – februari 2022 genomfört en granskning av kommunens förmåga att genomföra beslutade investeringar.

Granskningen avser den faktiska tillämpningen t o m 2021 av hur investeringar har genomförts och konstaterar att det inte finns en fungerande process som fångar upp samtliga investeringsbehov som finns inom kommunen, såsom investeringar kopplat till arbetsmiljö, IT, fordon, lokaler och reinvesteringar. Under 2020 utnyttjade kommunen 51 % av investeringsbudgeten vilket är lägre än genomsnittet för femårsperioden närmast före (58 %). Jämförelsen mellan budget och utfall avser nettodifferensen och flera projekt har överskridit budget.

Diskrepansen mellan vad KF beslutat och vad kommunen presterat är anmärkningsvärt stor vilket utgör ett starkt motiv för att genomföra granskningen.

Av rapporten framgår att:

- Kommunens investeringsplaner inte har varit tillräckligt väl underbyggda vad gäller behovsbedömningar och realistisk framdrift av olika initiativ.
- Prognoserna i delårsrapporterna har varit av mycket låg kvalitet.
- Trovärdigheten i kommunens förmåga att genomföra investeringar försämrats allvarligt på grund av att man år efter år endast förmått genomföra ca hälften av beslutade investeringar.
- Rapportens analys visar att tillkortakommandena att genomföra beslutade investeringar beror på en kombination av bristande förmåga att planera investeringsprojekt och bristande förmåga att genomföra projekten på ett effektivt sätt. Slutsats som dras är att det finns en betydande potential till förbättring av både planering och genomförande.
- Kommunen investeringsutrymme är otillräckligt om man skulle lyckas realisera de budgeterade investeringarna med nuvarande nivå på investeringsbudgeten och kravet på en självfinansieringsgrad på 100 %.
- Nuvarande processer har skapat incitament för överoptimistiska tidsplaner och omotiverade kalkylmarginaler.

Utifrån den samlade analysen redovisar Professional Management en omfattande lista på rekommendationer avseende investeringsprocesser, integration med samhällsplanerings- och lokalförsörjningsprocess, interna processer för lokalförsörjningen bör anpassas till den generiska investeringsprocessen, hållbar investeringsnivå utifrån kommunens självfinansieringsmål, trovärdighet, flexibilitet, prioriteringar, tillförlitligheten och träffsäkerheten i behovsbedömningarna, livscykelanalyser riskanalyser, riskhantering,

avvikelsehantering, konsekvensanalyser, förbättrade delårsrapporter, verksamhetsberättelser och årsredovisningar innehållande analys av utnyttjandet av investeringsbudgeten, orsakerna till avvikelser från budgeten och en samlad bedömning av konsekvenserna för användarna av avvikelserna.

Brister i kommunens lokalförsörjning som konstaterats tidigare omfattade otydlighet i roll- och ansvarsfördelning, avsaknad av gemensamma mål och strategier för samverkan, otillräcklig strategiska och långsiktiga planeringsfunktion, oklarhet hur mål- och intressekonflikter ska hanteras samt status för befintliga totala kommunala åtaganden i inhyrda lokaler. Kommunstyrelsens beställarroll bedömdes i tidigare granskningar vara otillräcklig med avseende på styrning, ledning och samordning.

Revisorernas sammanfattande bedömning i en revisionsskrivelse november 2020 rekommenderades att kommunstyrelsen att vidta åtgärder för att samordna lokalförsörjningsprocessen med investeringsprocessen. Förvaltningen delade bedömningen och utlovade ytterligare åtgärder för att beskriva investeringsprocessen och till den integrera samordning av samhällsbyggnadsprocess och lokalförsörjningsprocess under 2021.

I samtal med tjänstepersoner i kommunen som Professional Management genomfört inom ramen för denna granskning har de intervjuade meddelat att sådant arbete har påbörjats och fortfarande pågår. Dock finns ingen uppdragsplan, ingen närmare beskrivning av mål, arbetssätt, tidsplan, ingen styrgrupp, ingen arbetsgrupp eller liknande och förvaltningarna och bolagen har inte involverats i arbetet. Enligt de intervjuade finns endast en utsedd utredare.

Min bedömning

Min bedömning av kommunens förmåga att genomföra beslutade investeringar är med anledning av denna och tidigare granskningar att det föreligger en rad anmärkningsvärda brister som är menliga för invånarnyttan såväl på kort som lång sikt.

Anmärkningsvärt är att den totala investeringsbudgeten signifikant överstiger investeringsutrymmet vilket indikerar att den bruttolista på investeringar som beslutas inte är allvarligt menad att realiseras. Detta är skadligt för invånarnas förtroende för kommunen och det demokratiska systemet.

Såväl denna som tidigare granskningar inom området tyder på omfattande brister i kommunstyrelsens ledarförmåga.

Mina rekommendation är att kommunstyrelse och nämnder beaktar rekommendationerna i denna och tidigare granskningar samt i närtid vidtar trovärdiga och kraftfulla åtgärder relaterade till dessa rekommendationer.

Klas Hamrin

Kommunrevisor

Revisionsgrupp 2

Digitala Signaturer